

Št.: 740-1/24-15

Datum: 29. 11. 2024

Zadeva: Mnenje o kompetencah za uporabo sistema za avtotransfuzijo

Spoštovani,

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica – Zveza) je prejela vaše vprašanje o pristojnostih in kompetencah diplomirane medicinske sestre za avtotransfuzijo cell saver.

Pojasnjujemo, da Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1, v nadaljnjem besedilu ZZDej) v 62. členu določa, da zdravstveno dejavnost lahko opravljajo zdravstveni delavci, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo, so strokovno usposobljeni za samostojno opravljanje dela v svojem poklicu in izpolnjujejo druge pogoje (kvalifikacija), določene s tem zakonom in z drugimi predpisi.

V skladu s 55. členom ZZDej zdravstveni delavec lahko samostojno opravlja vsako delo, za katero ima ustrezno izobrazbo in je zanj usposobljen ter ima na razpolago ustrezno opremo. Za svoje delo prevzema etično, strokovno, kazensko in materialno odgovornost. Izvajalci zdravstvene nege morajo imeti ustrezna znanja, morajo biti strokovno usposobljeni za izvajanje zdravstvene dejavnosti in se morajo strokovno izpopolnjevati na strokovnem področju, na katerem delajo.

Pojasnjujemo, da je diplomirana medicinska sestra v anesteziji kompetentna za izvajanje poklicnih aktivnosti namestitve, menjave in odstranitve različnih sistemov in konektov za aplikacijo zdravil, učinkovin, krvi in krvnih pripravkov, vendar mora delodajalec na reguliran in preverljiv način zagotoviti dodatno strokovno usposobljenost za uporabo sistema za avtotransfuzijo.

Priporočamo, da delodajalec opredeli potrebno število izvedenih aktivnosti namestitve, menjave in odstranitve različnih sistemov in konektov za aplikacijo zdravil, učinkovin, krvi in krvnih pripravkov, ki ga diplomirana medicinska sestra v anesteziji izvede pod vodstvom mentorja. Število potrebnih odvzemov določi mentor glede na spretnost posameznega izvajalca zdravstvene nege. Prav tako mentor preveri znanje diplomirane medicinske sestre o pomenu, namenu in načinu uporabe sistema za avtotransfuzijo.

Po uspešnem preverjanju znanja in pridobitvi veščine strokovni vodja v zdravstveni negi diplomirani medicinski sestri v anesteziji podeli pooblastilo oziroma določi v matriko oziroma zemljevid znanj, da lahko diplomirana medicinska sestra v anesteziji izvaja poklicne aktivnosti v zvezi z uporabo sistemov za avtotransfuzijo.

Pojasnjujemo, da je diplomirana medicinska sestra v anesteziji tudi kompetentna, da samostojno vodi potek spiranja krvi skozi »cell saver« ročno preko ukazov na ekranu »cell saverja« in da samostojno vodi potek spiranja krvi skozi »cell saver«, če delodajalec na preverljiv in reguliran način zagotovi dodatno strokovno usposobljenost v skladu s četrtem, petim in šestim odstavkom tega dopisa.

Diplomirana medicinska sestra v anesteziji pa ni kompetentna, da samostojno brez prisotnosti zdravnika anesteziologa izvaja avtotransfuzijo s »cell saverjem« življenjsko ogroženemu pacientu, saj zdravnik anesteziolog odredi terapijo na podlagi laboratorijskih izvidov glede na tekočinsko bilanco.

Zbornica zdravstvene in babiške
nege Slovenije – Zveza strokovnih
društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana
T: 01 544 54 80
E: tajnistvo@zbornica-zveza.si
www.zbornica-zveza.si

Lep pozdrav

Pripravila:

Dragica Karadžić, dipl. m. s.,
Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v anesteziologiji, intenzivni
terapiji in transfuziologiji

Andrej Vojnovič, univ. dipl. prav.

Monika Ažman,
predsednica Zbornice – Zveze